

บทที่ 1

บทนำ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์ เดิมชื่อ ลพบุรีพิพิธภัณฑสถาน เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งหนึ่งตั้งอยู่ภายในพระนารายณ์ราชนิเวศน์ ตำบลท่าหิน อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี มีการแบ่งส่วนจัดแสดงออกเป็นสามอาคารซึ่งตั้งอยู่ในเขตพระราชฐานชั้นกลางและพระราชฐานชั้นใน ได้แก่ พระที่นั่งพิมานมงกุฏ พระที่นั่งจันทรพิศาล และหมู่ตึกพระประเทียบ ในอาคารเหล่านี้ได้จัดแสดงโบราณวัตถุตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนถึงยุครัตนโกสินทร์ที่พบภายในจังหวัดลพบุรีและใกล้เคียง รวมทั้งมีการจัดแสดงสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ อันแสดงถึงวิถีชีวิตของคนในลุ่มน้ำภาคกลาง ส่วนอาคารสำนักงานพิพิธภัณฑสถาน เป็นอาคารทรงปั้นหยาสี่เหลี่ยม ตั้งแยกออกมาต่างหากในเขตพระราชฐานชั้นนอกใกล้กับประตูพระนารายณ์ราชนิเวศน์ด้านถนนสรศักดิ์ เดิมเป็นจวนผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี

รายละเอียดเกี่ยวกับสถานประกอบการ

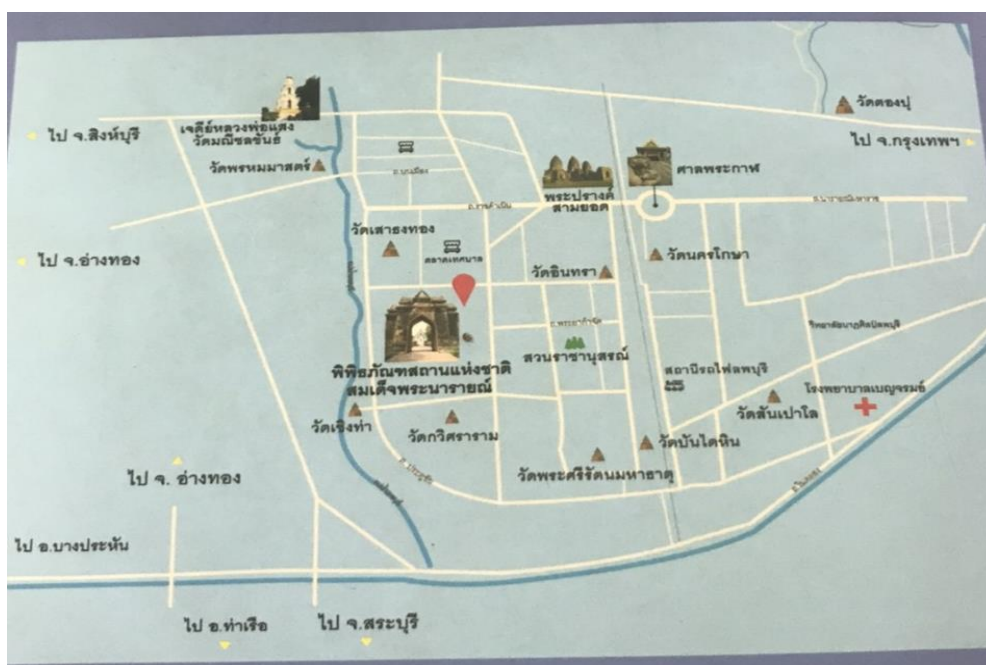
สถานประกอบการจะมีสถานที่ตั้งและการประสานงานในการทำงาน (มิวเซียมไทยแลนด์, 2562) ดังนี้

สถานที่ประกอบการ	: พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์ (Somdetphranarai National Museum)
ที่ตั้ง	: ถนนสรศักดิ์ ตำบลท่าหิน อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 15000
วันก่อตั้ง	: 11 ตุลาคม 2467
โทรศัพท์	: โทรศัพท์ 036 411 458
เวลาทำการ	: พุธ – อาทิตย์ 09.00 – 16.00 น. หยุดจันทร์ – อังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์
ค่าเข้าชม	: ชาวไทย 30 บาท ชาวต่างประเทศ 150 บาท กรณีนักเรียน นักศึกษาในเครื่องแบบ ผู้สูงอายุ และนักบวชไม่เสียค่าธรรมเนียม
อีเมลล์	: somdetphranarai_museum@hotmail.com
เว็บไซต์	: https://kingnaraimuseum.wixsite.com/home
เฟซบุ๊กเพจ	: พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์

ภาพที่ 1 อาคารสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์

ที่มา : ถ่ายเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2562 ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์

ภาพที่ 2 แผนที่แสดงที่ตั้งของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์

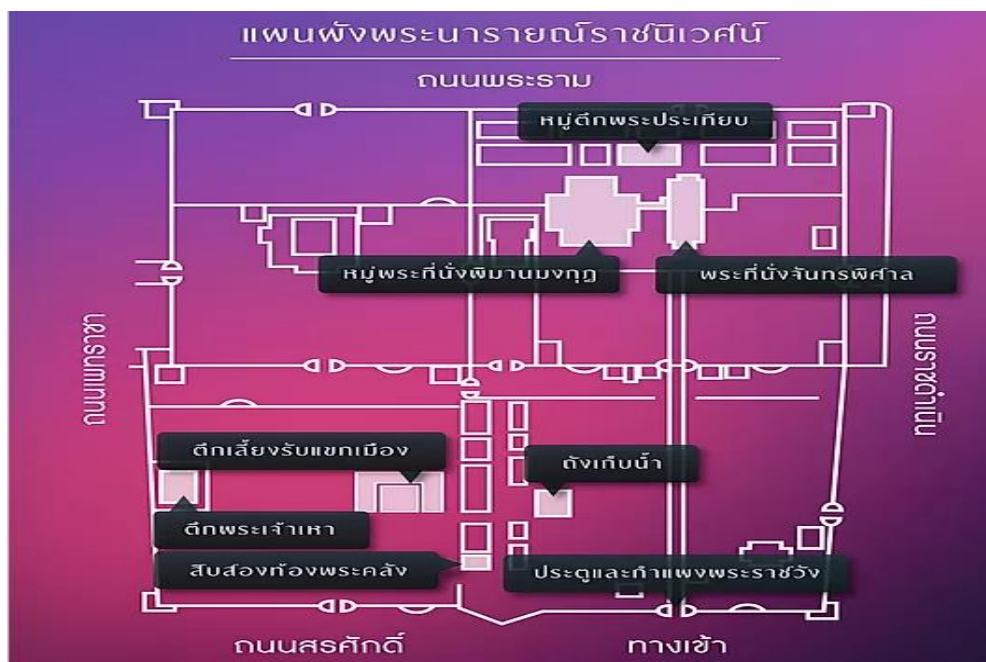
ที่มา : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์, ออนไลน์, 2562

เกี่ยวกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์ เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ แห่งที่ 3 ของประเทศไทย ตั้งเมื่อปี พ.ศ.2467 โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ในพระนารายณ์ราชนิเวศน์ จังหวัดลพบุรี

พระนารายณ์ราชนิเวศน์ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช พระมหากษัตริย์องค์ที่ 27 แห่งกรุงศรีอยุธยา (ครองราชย์ พ.ศ. 2199-2231) ทรงโปรดฯ ให้สร้างพระราชวังขึ้น ณ เมืองลพบุรี เมื่อ พ.ศ. 2209 โดยช่างชาวฝรั่งเศสและอิตาลีทำการออกแบบและก่อสร้างบนพื้นที่ 41 ไร่ สำหรับเป็นที่ประทับพักพระอิริยาบถ ล่าสัตว์ ออกว่าราชการ และต้อนรับแขกเมือง พระองค์ทรงโปรดฯ ให้สร้างพระที่นั่งจันทรพิศาลสำหรับออกว่าราชการ ประชุมขุนนางและข้าราชการ พระที่นั่งดุสิตสวรรค์ธัญญมหาปราสาท สำหรับราชทูตแขกเมือง และพระที่นั่งสุทธาสวรรย์สำหรับประทับส่วนพระองค์ โปรดประทับ ณ เมืองลพบุรีปีละ 8- 9 เดือน ลพบุรีจึงมีฐานะเป็นราชธานีที่ 2 รองจากกรุงศรีอยุธยา ต่อมาเมื่อพระองค์สวรรคตในปี พ.ศ. 2231 เมืองลพบุรีจึงถูกลดฐานะมา จนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้บูรณะพระราชวังของสมเด็จพระนารายณ์ และสร้างหมู่พระที่นั่งขึ้นใหม่ คือ พระที่นั่งพิมานมงกุฏและหมู่ตึกพระประเทียบ พระราชทานนามพระราชวังแห่งนี้ว่า พระนารายณ์ราชนิเวศน์ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ได้พระราชทานหมู่พระที่นั่งพิมานมงกุฏให้เป็นศาลากลางจังหวัด ต่อมาสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงจัดตั้งขึ้นเป็นพิพิธภัณฑสถานในปี พ.ศ. 2467 (กรมศิลปากร, 2563)

ปัจจุบันพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดีต่างๆ รวมถึงการจัดนิทรรศการถาวรและนิทรรศการพิเศษสำหรับจัดแสดงความรู้ให้แก่ผู้เข้าชม

ภาพที่ 3 แผนผังพระนารายณ์ราชนิเวศน์

ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์, ออนไลน์, 2563

พระนารายณ์ราชนิเวศน์

เมื่อเข้ามาในบริเวณพระราชฐานจะปรากฏประตูและกำแพงสูงใหญ่ที่มีใบเสมาอยู่ด้านบนมองเห็นได้ตั้งแต่เดินเข้ามาประตูชั้นนอก คู่ง่างามสมเป็นพระราชวังของพระมหากษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา กำแพงภายในพระราชวังนี้จะเป็นส่วนที่กั้นแบ่งเขตพื้นที่ออกเป็น 3 เขต คือ เขตพระราชฐานชั้นนอก เขตพระราชฐานชั้นกลางและเขตพระราชฐานชั้นใน

1. เขตพระราชฐานชั้นนอก ได้แก่ พื้นที่ทางทิศตะวันออกของพระราชวัง กำแพงกั้นเขตด้านนี้มีประตูอยู่ทางทิศตะวันออก 2 ประตู และด้านทิศเหนือ 1 ประตู เขตพระราชฐานชั้นนี้มีพื้นที่กว้างขวางกว่าเขตพระราชฐานชั้นอื่นๆสมเด็จพระนารายณ์มหาราชโปรดให้สร้างพระที่นั่งและอาคารไว้ดังนี้

อ่างเก็บน้ำ หรือที่เรียกกันอีกอย่างหนึ่งว่า ถังเก็บน้ำประปา ก่อด้วยอิฐฉาบปูนเป็นผนังสูงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความหนาเป็นพิเศษสำหรับเป็นที่เก็บกักน้ำใช้ในพระราชวัง ตรงผนังด้านทิศใต้และทิศตะวันตกและพื้นที่อ่างน้ำยังคงปรากฏท่อน้ำดินเผาฝังอยู่ในผนังเป็นจำนวนมาก ในอดีตใช้สำหรับจ่ายน้ำไปตามพระที่นั่งและตึกต่างๆ ทิวเขตพระราชฐาน จากบันทึกของชาวฝรั่งเศสกล่าวว่า ระบบการจ่ายท่อน้ำ เมื่อทำงานชิ้นใหม่สำเร็จ สมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้พระราชทานรางวัลให้เป็นจำนวนมาก น้ำที่กักเก็บไว้ที่อ่างเก็บน้ำประปาภายในพระราชวังนี้ได้มาจากแหล่งน้ำ 2 แหล่งด้วยกัน คือ ทะเลชุบศรและอ่างซับเหล็ก อ่างซับเหล็กเป็นอ่างน้ำตามธรรมชาติ ตั้งอยู่กลางหุบเขาห่างจากตัว

เมืองลพบุรีไปทางทิศตะวันออกประมาณ 8-10 กิโลเมตร น้ำจากอ่างซับเหล็กมีระดับสูงกว่าตัวเมืองมาก จะไหลผ่านคลองที่ขุดใช้หินอัดแน่นเป็นลำรางรูปตัวยู บังคับให้น้ำไหลไปเป็นระยะทางยาว 4 กิโลเมตร ต่อด้วยท่อน้ำดินเผาระยะทาง 8 กิโลเมตร ใช้ปูนฉาบพอกบริเวณรอยต่อตลอดทั้งท่อ ประปาแล้วใช้เศษแตกๆของท่อและเศษอิฐหักอัดให้แน่นเพื่อป้องกันน้ำหนักถ่วงซึ่งจะทำให้ท่อแตกหักได้ จากนั้นจึงกลบดินทับ

ภาพที่ 4 อ่างเก็บน้ำ

ที่มา : มิวเซียมไทยแลนด์, ออนไลน์, 2563

สิบสองท้องพระคลัง ใช้เป็นที่เก็บของหรือพระคลังเก็บสินค้า และสิ่งของเพื่อใช้ในราชการ หรือสิ่งของที่จะพระราชทานให้แก่ผู้ทำความดีความชอบ อาทิ เสื้อผ้า ผ้าแพรพรรณ ดาบและดุมเงิน เป็นต้น ตึกสิบสองท้องพระคลังจึงมีลักษณะเป็นหมู่ตึก สร้างขึ้นอย่างมีระเบียบด้วยอิฐเป็นแนว 2 แถวยาวเรียงชิดติดกัน มีถนนผ่านกลาง รวมทั้งหมด 12 หลัง ลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นอาคารทรงตึกศิลปะแบบยุโรป มีรูปทรงที่บตัน ประตูหน้าต่างเป็นรูปทรงโค้งแหลม ผนังด้านสกัดมีช่องระบายลมใต้หลังคาเป็นรูปทรงโค้งแหลม ฝาผนังด้านในอาคารมีร่องรอยเจาะรูสี่เหลี่ยมสำหรับวางคานไม้และตรึงรับพื้นไม้กระดานเพื่อเป็นชั้นวางสินค้าหรือสิ่งของต่างๆและมีรอยแนวยาวตามลักษณะแผ่นไม้กระดานด้วย จึงเข้าใจว่าจุดประสงค์ของการก่อสร้างคงจะไม่ใช้เป็นที่พำนัก เนื่องจากลักษณะของอาคารเป็นห้องเล็กๆค่อนข้างที่บตัน หน้าต่างมีขนาดเล็ก จึงไม่เหมาะเป็นที่พักอาศัย สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นห้องเก็บสินค้าและสิ่งของที่ใช้ในราชการในโอกาสต่างๆ สภาพสิบสองท้องพระคลังในปัจจุบัน หลังคาปรักหักพังเหลือแต่ผนังมีประตูหน้าต่างเป็นรูปโค้งแหลม อาคารบางหลังชำรุดทรุด

โทรมเหลือแต่ฐาน แต่เท่าที่เหลือเห็นเป็นหลักฐานพอจะทำให้ทราบว่าในอดีตบริเวณนี้คงเป็นบริเวณที่คึกคัก เต็มไปด้วยผู้คนที่น่าสินค้ามาขายหรือลำเลียงสินค้าออกไปจำหน่าย เนื่องจากสมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงทำการค้าขาย ทรงแต่งเรือสำเภาหลวงไปขายที่ประเทศจีน ญี่ปุ่น มาเลเซีย เป็นต้น สินค้าที่น่าไปขาย เช่น ไม้ฝาง งาช้าง ดีบุก พริกไทย ฯลฯ

ภาพที่ 5 สิบสองห้องพระคลัง

ที่มา : มิวเซียมไทยแลนด์, ออนไลน์, 2563

ตึกเลี้ยงรับแขกเมือง เป็นสถานที่เลี้ยงต้อนรับคณะราชทูตต่างประเทศ ลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นอาคารทรงตึกแบบยุโรป ประตูหน้าต่างสูงใหญ่เป็นรูปโค้งแหลมทั้งหมด ผนังด้านช่วงสกัดมีช่องระบายลมใต้หลังคา สภาพปัจจุบันหลังคาปรักหักพังหมด ผนังด้านข้างทั้ง 2 ข้างชำรุดพังเกือบหมด แต่มีร่องรอยว่าเห็นเป็นประตูทางเข้าทั้ง 4 ด้าน “เมื่อครั้งที่บาทหลวงตาซาร์ดเดินทางเข้ามาในประเทศสยามพร้อมกับบาทหลวงเดอ ชัวซีย์ และคณะทูตฝรั่งเศสนำโดย เซอร์วาลิเยร์ เดอ โชมองต์ ใน พ.ศ. 2228 สมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้พระราชทานเลี้ยงแก่คณะทูต ณ ตึกหลังนี้ โดยบาทหลวงตาซาร์ดได้บันทึกถึงเหตุการณ์ในครั้งนั้นว่า เมื่อออกจากที่เฝ้าเราพบศาลาหลังงามท่ามกลางสวนดอกไม้มีน้ำพุโดยรอบ ตั้งโต๊ะอาหารขนาดใหญ่สำหรับห้าสิบที่ อาหารนั้นล้วนเชิญมาในถาดเงินทั้งสิ้น อาหารประเภทเนื้อสัตว์มีอยู่เป็นอันมาก แม้แต่อาหารจำพวกแกงต่างๆที่มีรสแสนโอชะมีเหล้าองุ่นทุกชนิดให้ดื่ม แต่ที่เราชอบกันมากที่สุดก็คือของแหม่มและขนมหวานทุกชนิด

ที่มาจากประเทศจีนและประเทศญี่ปุ่น” และบาทหลวงเดอ ชัวซีย์ ยังได้บันทึกถึงเหตุการณ์ในครั้งนั้น ตลอดจนสภาพอาคารเหล่านี้ว่า “ หลังจากเข้าเฝ้าแล้วได้ไปศาลาแห่งหนึ่งมีลำคูและน้ำพุล้อมรอบ ซึ่งเราพักรับประทานอาหารกลางวันกันอย่างเอร็ดอร่อย”

ภาพที่ 6 ตึกเลี้ยงรับแขกเมือง

ที่มา : มิวเซียมไทยแลนด์, ออนไลน์, 2563

ตึกพระเจ้าเหา เป็นสถานที่ที่ใช้เป็นหอพระประจำพระราชวัง ตั้งอยู่ริมกำแพงด้านทิศใต้ ลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นอาคารทรงตึกที่มีลักษณะผสมผสานกันระหว่างศิลปะแบบไทยกับแบบยุโรป ประตูและหน้าต่างเป็นแบบไทยมีลวดลายปูนปั้นประดับที่กรอบประตูและหน้าต่างเป็นรูปซุ้มเรือนแก้วและฐานเท้าสิงห์ มีประตูทางเข้า 3 ด้าน คือ ทางด้านสกัดทั้ง 2 ด้านและด้านข้าง ด้านทิศเหนือ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก ผังตึกด้านสกัดสูงยื่นออกไป ตรงจั่วมีช่องระบายลมทำเป็นรูปโค้งแหลมแบบยุโรป ภายในตึกมีฐานชุกชีสำหรับประดิษฐานพระพุทธรูปขนาดใหญ่ซึ่งยังคงเหลือปรากฏให้เห็นอยู่จนทุกวันนี้ ภายนอกมีกำแพงแก้วเตี้ยๆล้อมรอบตัวอาคาร ที่กำแพงเจาะช่องโค้งแหลมเรียงเป็นแถวสำหรับวางตะเกียงให้แสงสว่างได้โดยรอบ สภาพทั่วไปของตึกพระเจ้าเหาในปัจจุบันคงเหลือแต่ผนังทั้ง 4 ด้าน แต่ไม่มีหลังคาเนื่องจากหักพังไปหมดแล้ว

ภาพที่ 7 ตึกพระเจ้าเหา

ที่มา : มิวเซียมไทยแลนด์, ออนไลน์, 2563

โรงช้างหลวง เป็นที่อยู่ของช้างหลวง คือ ช้างที่เลี้ยงไว้ในพระราชวัง เพื่อใช้เป็นช้างพระที่นั่งของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชและเจ้านาย สำหรับเสด็จพระราชดำเนินไปประพาสป่าล่าสัตว์ และทอดพระเนตรดาราศาสตร์ ณ พระที่นั่ง ไกรสรศรีราชน หรือที่เรียกกันว่า พระที่นั่งเย็น ซึ่งตั้งอยู่นอกเมืองกลางทะเลชุบศร จากบันทึกชาวฝรั่งเศสกล่าวว่าสมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงเลี้ยงช้างไว้ใช้ในราชการเป็นจำนวนมากเมื่อเสด็จประพาสป่าล่าสัตว์ทรงใช้ช้างเป็นพาหนะ โรงช้างหลวงในพระนารายณ์ราชนิเวศน์ในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐานชั้นนอก เป็นแถวเรียงรายอยู่ติดกำแพงหน้าพระที่นั่งสุทธารสวรรย์ด้านทิศตะวันออก ปัจจุบันคงเหลือซากอาคารประมาณ 10 โรง แต่สภาพที่เหลือสมบูรณ์ที่สุดมีอยู่เพียง 2 โรง คือ โรงทางด้านซ้ายและทางด้านขวาของประตูทางเข้าพระที่นั่งสุทธารสวรรย์ ลักษณะสถาปัตยกรรมของโรงช้างหลวงเป็นอาคารทรงตึกแบบยุโรป ขนาดกว้าง 6 เมตร ยาว 10 เมตร สูง 6.30 เซนติเมตร ประตูหน้าต่างสูงใหญ่เป็นรูปโค้งแหลมช่วยเปิดให้แสงสว่างเข้าได้และอากาศถ่ายเทได้สะดวกไม่มีหลังคา เนื่องจากหักพังหมดไปแล้ว ขนาดตัวอาคารพอเหมาะสำหรับตัวช้างยืนได้โรงละ 1 เชือก ผนังด้านหลังตรงข้ามกับประตูทางเข้าด้านล่างจะมีช่องเล็กๆ สำหรับให้คนเลี้ยงช้างหรือควาญช้างเดินเข้ามาดูแลเลี้ยงช้างได้โดยสะดวก

ภาพที่ 8 โรงช้างหลวง

ที่มา : มิวเซียมไทยแลนด์, ออนไลน์, 2563

2. เขตพระราชฐานชั้นกลาง เป็นบริเวณชั้นกลางมีกำแพงสูงใหญ่กั้นแบ่งขอบเขตกันอย่างชัดเจน จากประตูใหญ่ของเขตพระราชฐานชั้นนอก สามารถมองเห็นถึงประตูใหญ่ของเขตพระราชฐานชั้นกลางซึ่งตั้งอยู่ในแนวเดียวกันจนถึงประตูใหญ่ทางทิศตะวันตกลงสู่ท่าแม่น้ำลพบุรี เนื่องจากผังการก่อสร้างได้วางไว้อย่างมีแบบแผน ลักษณะสถาปัตยกรรมของประตูใหญ่ของเขตพระราชฐานชั้นนอก มีการเจาะช่องโค้งแหลมเล็กๆ ที่รอบประตูด้านในทั้งสองข้างประตูต่อกันด้วยกำแพงเป็นแนวยาว มีใบเสมาอยู่ด้านบน ด้านหนึ่งจดป้อมทางทิศเหนือและอีกด้านหนึ่งจดป้อมทางทิศใต้ ส่วนช่องบนของกำแพงเจาะเป็นช่องโค้งแหลมเล็กๆ เรียงซ้อนกัน 2 แถวไปตามแนวยาวของกำแพงอย่างมีระเบียบสวยงาม เขตพระราชฐานชั้นกลางนี้มีประตูใหญ่ 5 ประตู ลักษณะเป็นรูปโค้งแหลมเช่นเดียวกันด้านทิศตะวันออกมี 2 ประตู ด้านทิศเหนือมี 1 ประตู ด้านทิศตะวันตกมี 1 ประตู และด้านทิศใต้ 1 ประตู คือประตูทางเข้าพระที่นั่งสุทธาสวรรย์ ภายในพื้นที่พระราชฐานชั้นกลางมีพระที่นั่งที่สร้างในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเพียง 2 องค์ คือ พระที่นั่งจันทรพิศาลและพระที่นั่งดุสิตสวรรค์ธัญญาปราสาท นอกนั้นสร้างในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแห่งกรุงรัตนโกสินทร์

พระที่นั่งจันทรพิศาล เป็นพระที่นั่งที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชเสด็จออกว่าราชการแผ่นดินและเป็นหอประชุมองคมนตรี ลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นแบบไทยผสมผสานกับแบบอาคารทรงตึก ประตูและหน้าต่างมีลวดลายปูนปั้นเป็นซุ้มเรือนแก้ว ฐานเท้าสิงห์ประดับอยู่ หลังคาเป็นศิลปะแบบไทยซ้อนกัน 2 ชั้น ปูด้วยกระเบื้องหางมน มีช่อฟ้า ใบระกา และหางหงส์ พระที่นั่งองค์นี้ตั้งเด่นเป็นสง่าอยู่ตรงกับประตูทางเข้าเขตพระราชฐานชั้นกลาง มองเห็นได้ตั้งแต่ประตูทางเข้าเขตพระราชฐานชั้นนอกพระที่นั่งมีมุขเด็จยื่นออกมา มีพระสีหบัญชรตรงกลางมุขเด็จสำหรับสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเสด็จออกให้ข้าราชการเฝ้า ทรงชานาหน้าพระลานด้านหลังพระที่นั่งมีเกยทรงเสลี่ยงสำหรับสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเสด็จเข้ามา ณ พระที่นั่งหลังนี้

ภาพที่ 9 พระที่นั่งจันทรพิศาล

ที่มา : มิวเซียมไทยแลนด์, ออนไลน์, 2563

ภายในพระที่นั่งเป็นห้องท้องพระโรงแบ่งออกเป็น 2 ห้อง ตามแนวทิศตะวันออกและทิศตะวันตก ลักษณะภายในเป็นห้องโถงสูง เพดานไม้ คานเป็นเสาไม้สี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ พื้นพระที่นั่งได้รับการบูรณะซ่อมแซมเปลี่ยนเป็นกระเบื้องดินเผาแล้วในสมัยต่อมา ในส่วนของท้องพระโรงด้านทิศตะวันออกมีห้องมุขเด็จเล็กๆยกพื้นขึ้นสูงกว่าพื้นพระที่นั่ง มีบันไดทอดขึ้นไปสำหรับสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเสด็จพระราชดำเนินขึ้นไปประทับพระราชบัลลังก์บนมุขเด็จเพื่อประชุมองคมนตรีหรือเสด็จออกว่าราชการให้ขุนนาง ข้าราชการเข้าเฝ้าถวายงานราชการต่างๆ เนื่องจากพระที่นั่งองค์นี้เป็นพระที่นั่งเพียงองค์เดียวในพระนารายณ์ราชนิเวศน์ ที่ตกแต่งด้วยศิลปะแบบไทยแต่เดิม

ไม่มีอิทธิพลศิลปกรรมต่างชาติมาปะปน ดังนั้นจึงสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นพระที่นั่งองค์แรกที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นในพระราชวังลพบุรีแห่งนี้

พระที่นั่งดุสิตสวรรค์ธัญญมหาปราสาท เป็นพระที่นั่งมีลักษณะเป็นท้องพระโรง ที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชเสด็จออกต้อนรับคณะราชทูตต่างประเทศและเจ้านายประเทศราชใกล้เคียง ดั้งมีบันทึกลงของบาทหลวงชาวฝรั่งเศส คือ บาทหลวงตาซาร์ด เล่าไว้ในจดหมายเหตุการเดินทางถึงการเข้าเฝ้าสมเด็จพระนารายณ์ ณ พระที่นั่งองค์นี้ว่าบาทหลวงตาซาร์ดและคณะบาทหลวงเยซุอิตทุกรูป ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯจากสมเด็จพระนารายณ์มหาราชให้เข้าเฝ้าที่พระราชวังเมืองละโว้ โดย ม. ก้องสดงค์ เป็นผู้นำเข้าเฝ้าและทำหน้าที่เป็นล่ามให้ด้วย ก่อนที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชจะเสด็จออกนั้นได้นั่งรอเข้าเฝ้าอยู่บนพรมเปอร์เซียห่างจากที่ตั้งฉัตรออกไปสักสองสามก้าว ในแนวเดียวกับสีหบัญชรใหญ่ซึ่งเป็นบริเวณที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชจะเสด็จปรากฏพระองค์ สภาปัจจุบันของพระที่นั่งองค์นี้ไม่มีหลังคา เนื่องจากได้หักพังไปหมดแล้วคงเหลือแต่ผนังตึกทั้งสี่ด้าน มีลวดลายปูนปั้นเป็นซุ้มเรือนแก้วประดับลวดลายปูนปั้น ฐานทำสิงห์แบบไทยประดับซุ้มประตูและหน้าต่าง

ภาพที่ 10 พระที่นั่งดุสิตสวรรค์ธัญญมหาปราสาท
ที่มา : มิวเซียมไทยแลนด์, ออนไลน์, 2563

3. เขตพระราชฐานชั้นใน เขตพระราชฐานชั้นในเป็นบริเวณที่อยู่ชั้นในสุด และเป็นส่วนพื้นที่ต่ำสุดของพระราชวังนี้ ทางด้านทิศตะวันออกอยู่ติดกับเขตพระราชฐานชั้นนอก ทางด้านทิศเหนืออยู่ติดกับเขตพระราชฐานชั้นกลาง ด้านทิศตะวันตกติดแม่น้ำลพบุรีและด้านทิศใต้อยู่ใกล้กับกำแพงเมือง คูเมืองลพบุรีล้อมรอบด้วยกำแพงสูงใหญ่กั้นแบ่งเขตกันอย่างชัดเจน มีประตูทางเข้าขนาดใหญ่รูปโค้งแหลมเช่นเดียวกับประตูอื่นๆในพระราชวังด้านละ 1 ประตู ภายในพื้นที่พระราชฐานชั้นในมีพระที่นั่งเพียง 1 องค์ คือพระที่นั่งสุทธารสวรรย์

พระที่นั่งสุทธารสวรรย์ เป็นที่ประทับส่วนพระองค์ของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชตั้งอยู่ในพื้นที่ชั้นในสุดทางมุมทิศตะวันตกเฉียงใต้ เป็นพื้นที่ส่วนต่ำสุดของพระราชวัง บริเวณพระที่นั่งรายล้อมด้วยกำแพงสูงใหญ่กั้นเขตพระราชฐานชั้นในซึ่งมีประตูใหญ่ ทางเข้าขนาดรูปโค้งแหลม 4 ประตู ตามซุ้มประตูและแนวกำแพงแต่ละด้านมีช่องโค้งแหลมเล็กๆ เรียงเป็นแถวอย่างมีระเบียบสำหรับวางตะเกียงหรือเครื่องให้แสงสว่าง เพื่อจุดไฟตาปะทึบให้แสงสว่างไสวแก่บริเวณพระที่นั่งในยามค่ำคืน

ภาพที่ 11 พระที่นั่งสุทธารสวรรย์

ที่มา : มิวเซียมไทยแลนด์, ออนไลน์, 2563

4. หนุมพระที่นั่งและสิ่งก่อสร้างที่โปรดให้สร้างใหม่ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้สร้างหนุมพระที่นั่ง ตึก และสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ขึ้นใหม่หลายหลังดังนี้

ทิมดาบ ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐานชั้นกลางของพระนารายณ์ราชนิเวศน์ เป็นตึกที่อยู่ของทหารรักษาการณ์พระราชวังพระนารายณ์ราชนิเวศน์สำหรับเข้าเวรเฝ้ารักษาการณ์แก่หนุมพระที่นั่งพิमानมงกุฎและถวายความปลอดภัยแด่องค์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวขณะที่ประทับอยู่บนหนุมพระที่นั่งพิमानมงกุฎ ทิมดาบมีจำนวน 2 หลัง ตั้งอยู่ทางด้านหน้าของหนุมพระที่นั่งพิमानมงกุฎที่ส่องพาก้างประตูทางเข้าหันหน้าเข้าหาทางเดิน หลังหนึ่งอยู่ตรงมุมกำแพงเขตพระราชฐานชั้นกลางด้านทิศเหนือ อีกหนึ่งหลังอยู่ตรงมุมกำแพงเขตพระราชฐานชั้นกลางด้านทิศใต้ ลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นตึกชั้นเดียว หลังคามุงกระเบื้องดินเผา ด้านหน้ามีช่องประตูทางเข้าเป็นรูปโค้งครึ่งวงกลมเรียงต่อเนื่องกัน 5 ช่องโค้ง ด้านข้างทิศตะวันตกมีช่องทางเข้าเป็นรูปโค้งครึ่งวงกลม 2 ช่อง ส่วนด้านข้างทางทิศตะวันออกและด้านหลังนั้นใช้กำแพงพระราชวังที่สร้างในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเป็นผนังของตึกยังคงเห็นช่องโค้งแหลมสำหรับวางตะเกียงอยู่ที่ด้านบนของผนังตึกทิมดาบทั้ง 2 หลัง

ภาพที่ 12 ตึกทิมดาบ

ที่มา : มิวเซียมไทยแลนด์, ออนไลน์, 2563

หมู่พระที่นั่งพิมานมงกุฏ เป็นพระที่นั่งส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงเป็นอาคารหลังใหญ่ที่สุดที่โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น หมู่พระที่นั่งพิมานมงกุฏตั้งอยู่ระหว่างพระที่นั่ง 2 องค์ ที่สร้างในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชคือพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท และพระที่นั่งดุสิตสวรรค์ธัญญมหาปราสาท ในจดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 เรียกหมู่พระที่นั่งพิมานมงกุฏว่า “พระมหามณเฑียร” มีลักษณะเป็นพระที่นั่งหลายหลัง ตั้งอยู่รวมเป็นอาคารหลังใหญ่มีความสูงถึง 3 ชั้น พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานนามว่า “หมู่พระที่นั่งพิมานมงกุฏ” ตามพระนามเดิมของพระองค์คือ เจ้าฟ้ามงกุฏ ภายในพระที่นั่งพิมานมงกุฏประกอบด้วย

ชั้นที่ 1 เป็นส่วนใต้ถุนพระที่นั่งได้มีการนำศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมแบบทรงโค้งแหลมและวงโค้งครึ่งวงกลมทำเป็นช่องประตูทางเข้าทั้งภายนอกและภายในอาคาร เป็นการเลียนแบบศิลปกรรมของซุ้มประตู หน้าต่างที่นิยมทำกันในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ชั้นที่ 2 ของพระที่นั่งมีมุข 3 มุขยื่นออกมาเสมอกัน มุขทางทิศใต้คือ พระที่นั่งไชยศาสตรากร มุขด้านทิศเหนือ คือ พระที่นั่งอักษรศาสตราคม มุขกลางตรงบันไดทางขึ้นจากชั้นล่างขึ้นสู่ชั้นที่ 2 ห้องโถงวางตรงกลาง คือพระที่นั่งสุทธีวิจิตร เป็นท้องพระโรงใหญ่ และท้องพระโรงเล็ก ด้านหลังคือห้องเสวยพระกระยาหาร

ชั้นที่ 3 คือพระที่นั่งพิมานมงกุฏ เป็นส่วนสุดของหมู่พระที่นั่งองค์นี้สันนิษฐานว่าคงเป็นห้องบรรทมของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ภาพที่ 13 หมู่พระที่นั่งพิมานมงกุฏ

ที่มา : มิวเซียมไทยแลนด์, ออนไลน์, 2563

ตึกพระประเทียบ เป็นที่ประทับของพระมเหสี เจ้านายผู้หญิงและข้าราชการบริพารฝ่ายใน ซึ่งเป็นผู้หญิงที่ตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมาประทับแรม ณ พระนารายณ์ราชนิเวศน์เมืองลพบุรี บริเวณนี้จึงเป็นเขตหวงห้ามและไม่อนุญาตให้ผู้ชายเข้าไปในเขตนี้อย่างเด็ดขาด ตึกพระประเทียบ มีลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นอาคารทรงตึกสูง 2 ชั้น ศิลปะแบบไทยผสมตะวันตกมีจำนวน 8 หลังขนาดต่างๆกัน ตั้งเรียงแถวหน้ากระดาน 2 ชั้น หันหน้าเข้าหาหมู่พระที่นั่งพิมานมงกุฎ หลังคาปูด้วยกระเบื้องดินเผา ชั้นล่างเป็นห้องใต้ถุน มีประตูทางข้างเจาะเป็นช่องรูปโค้งครึ่งวงกลม เรียงชิดติดต่อกัน บันไดทางขึ้นสู่ชั้น 2 สร้างไว้ภายนอกตึก ภายในตึกมีห้องโถงใหญ่ 1 ห้องและมีระเบียงเดินยาวตั้งแต่ประตูทางเข้าจนถึงข้างในสุด

ภาพที่ 14 หมู่ตึกพระประเทียบ

ที่มา : มิวเซียมไทยแลนด์, ออนไลน์, 2563

โรงครัว หรือห้องเครื่องสำหรับปรุงพระกระยาหารถวายแด่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมเหสี และพระบรมวงศานุวงศ์ที่ตามเสด็จมาประทับ ณ พระราชวังแห่งนี้ เป็นอาคารทรงตึกชั้นสูงชั้นเดียว แต่มีขนาดใหญ่กว่าตึกพระประเทียบอื่นๆ

ศาลาเชิญเครื่อง เป็นศาลาที่ใช้เป็นที่ประทับคราวสำราญพระราชหฤทัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อเสด็จลงมาประทับพักผ่อนอยู่ในเขตพระราชฐานชั้นใน หรืออาจจะใช้เป็นศาลาตั้งเครื่องเสวยออกมาจากโรงครัว เพื่อรอเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบก่อนเชิญขึ้นไปตั้งบนห้องเสวยพระกระยาหารสำหรับพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวบนพระที่นั่งพินามงกุฏ ศาลานี้ตั้งอยู่กลางระหว่างหมู่ตึกพระประเทียบ เป็นศาลาโถงไม่มีฝากระเบื้องและพื้นก่อด้วยอิฐฉาบปูน หลังคาปูกระเบื้องดินเผา

ภาพที่ 15 ศาลาเชิญเครื่อง

ที่มา : มิวเซียมไทยแลนด์, ออนไลน์, 2563

การจัดแสดง

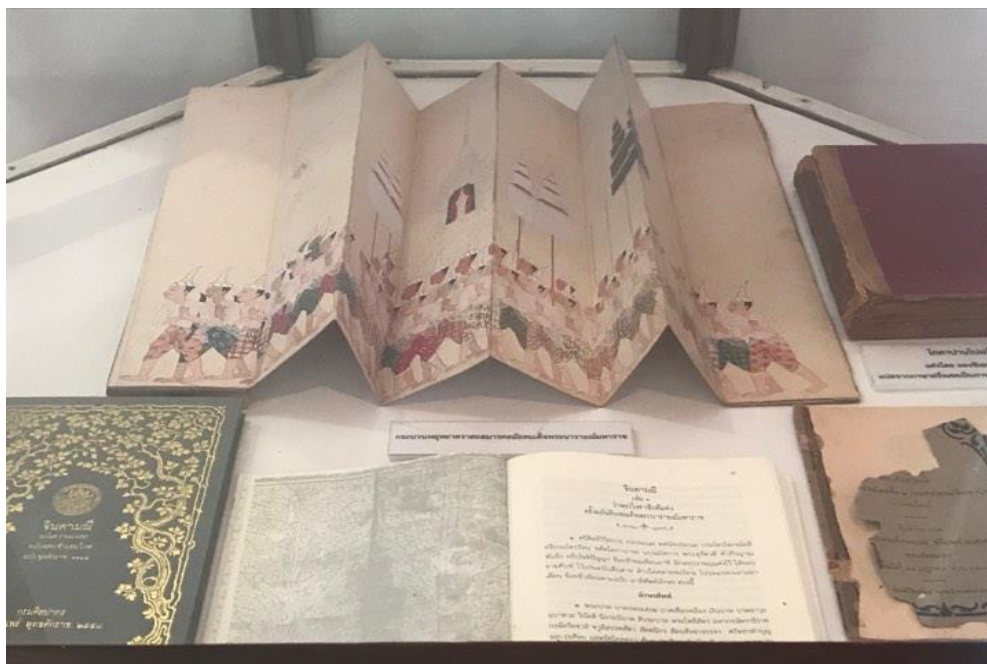
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพและสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานิรริศรา นูวัตติวงศ์ ได้เสด็จมาตรวจการที่เมืองลพบุรี พบว่ามีโบราณวัตถุกระจายอยู่ตามโบราณสถานจำนวนมากโดยมอบให้ศาสตราจารย์ ยอร์ช ซเดส์ ดำเนินการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ จัดแสดงโบราณวัตถุ ศิลปะวัตถุขึ้นพระที่นั่งจันทรพิศาลในพระนารายณ์ราชนิเวศน์ เรียกว่า ลพบุรีภัณฑสถาน เปิดให้เข้าชมเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2504 จัดแสดงโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ โดยใช้หมู่พระที่นั่งจันทรพิศาล หมู่พระที่นั่งพิมานมงกุฎและหมู่ตึกพระประเทียบ ดังนี้

1. พระที่นั่งจันทรพิศาล จัดแสดงเรื่อง เถลิงพระเกียรติสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทั้งในแง่พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ สังคม เศรษฐกิจ การค้า เทคโนโลยี ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยมีภาพประวัติศาสตร์สำคัญต่างๆในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เช่น ภาพราชทูตฝรั่งเศส เซอวาลีเย เดอ โชมองต์ เข้าเฝ้าถวายพระราชสาส์นของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศสแด่สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ภาพราชทูตไทย ภาพการทอดพระเนตรจันทบูรปราสาทที่พระที่นั่งเย็นและสุริยุปราคาที่พระที่นั่งสุทาสวรรย์ ภาพขบวนพยุหยาตราทางสถลมารคและทางชลมารค รวมทั้งโบราณวัตถุ เช่น โคมแก้วรูปสมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงช้างพระที่นั่ง หมวกกลมพอกท่อน้ำประปาดินเผา และเครื่องบูชาพระคริสต์ เป็นต้น

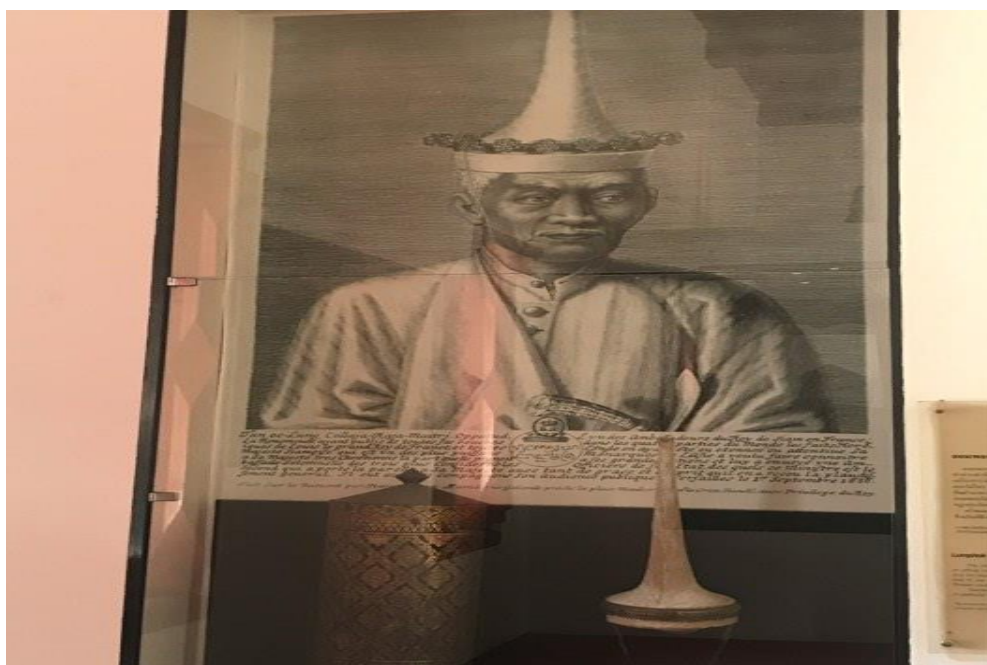
ภาพที่ 16 ภาพราชทูตฝรั่งเศส เซอวาลีเย เดอ โชมองต์ เข้าเฝ้าถวายพระราชสาส์นของ พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศสแด่สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ที่มา : ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2562 ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์

ภาพที่ 17 หนังสือจินตามณี

ที่มา : ถ่ายเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2563 ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์

ภาพที่ 18 ลอมพอก

ที่มา : ถ่ายเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2563 ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์

2. พระที่นั่งพิมานมงกุฎชั้นที่ 1 จัดแสดงหลักฐานที่ได้จากการขุดค้นจากแหล่งโบราณคดี สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในจังหวัดลพบุรีอายุราว 3,500 - 4,000 ปีมาแล้ว มีทั้งโครงกระดูกมนุษย์ ภาชนะดินเผาเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำมาจากดินเผาโลหะสำริดและเหล็ก เป็นต้น อีกทั้งยังจัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับอารยธรรมภาคกลางของประเทศไทย

ภาพที่ 19 เครื่องประดับทำจากเปลือกหอย

ที่มา : ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2562 ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์

ภาพที่ 20 ภาชนะดินเผาและเครื่องมือเครื่องใช้สำริด

ที่มา : ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2562 ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์

3. พระที่นั่งพิมานมงกุฎชั้นที่ 2 จัดแสดงเรื่องราวต่อจากชั้นที่ 1 คืออารยธรรมในภาคกลาง ในช่วงรับอิทธิพลศิลปะเขมรหรือสมัยลพบุรีอายุ 1,400 – 1,800 ปี จัดแสดงศิลปะโบราณวัตถุที่พบในเมืองลพบุรีที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมขอมที่ปรากฏในเมืองลพบุรีนอกจากนี้ยังจัดแสดงเครื่องถ้วยที่พบในประเทศไทย ศิลปะสมัยอยุธยาและรัตนโกสินทร์

ภาพที่ 21 โบราณวัตถุที่ได้รับอิทธิพลมาจากขอม

ที่มา : ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2562 ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์

ภาพที่ 22 พระพุทธรูปปางนาคปรก

ที่มา : มิวเซียมไทยแลนด์, ออนไลน์, 2563

4. พระที่นั่งพิมานมงกุฎชั้นที่ 3 จัดแสดงพระราชประวัติพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในพระบรมสาทิสลักษณ์ฉลองพระองค์ พระแท่นบรรทม เงินพดด้วง ประทับตรามงกุฎ เหยียดูกษาปณ์ทองคำตรามงกุฎ ถ้วยชาม เครื่องใช้ และเครื่องบรรณาการต่างๆ

ภาพที่ 23 พระแท่นบรรทมรัชกาลที่ 4

ที่มา : ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2562 ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์

ภาพที่ 24 เครื่องถ้วยในรัชกาลที่ 4

ที่มา : ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2562 ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์

5. หมู่ตึกพระประเทียบ เป็นหมู่ตึกที่สร้างขึ้นในระยะเวลาเดียวกันกับพระที่นั่งพิมานมงกุฎ เดิมเป็นที่ประทับและที่พักของเจ้านายฝ่ายในและข้าราชการฝ่ายใน ปัจจุบันใช้เป็นอาคารจัดแสดง นิทรรศการถาวรและใช้สอยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับงานพิพิธภัณฑ์ ปัจจุบันตึกพระประเทียบบริเวณ หลังศาลาเชิญเครื่องเสวย เดิมใช้จัดนิทรรศการวิถีชีวิตภาคกลาง ปัจจุบันปรับปรุงให้เป็นนิทรรศการ พิเศษเนื่องในวันพิพิธภัณฑ์ไทย 18 กันยายน 2555

ภาพที่ 25 หมู่ตึกพระประเทียบที่ใช้จัดแสดงนิทรรศการพิเศษอวดภาพถ่ายเก่าเมืองลพบุรี
ที่มา : ถ่ายเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2562 ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์

ภาพที่ 26 นิทรรศการพิเศษอวดภาพถ่ายเก่าเมืองลพบุรี
ที่มา : ถ่ายเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2562 ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์

วิสัยทัศน์และพันธกิจ

1. สำรวจ แสวงหาและรวบรวมทรัพย์สินทางวัฒนธรรมของชาติที่เป็นโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ทั้งแบบประเพณี ร่วมสมัย และสมัยใหม่ รวมถึงวัตถุทางชาติพันธุ์ ทั้งที่เป็นทรัพย์สินแผ่นดิน และที่เป็นหลักฐานแสดงถึงเอกลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบมาเก็บรักษา ควบคุม ดูแลรักษา สมบัติทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ เพื่ออนุรักษ์ไว้เป็นมรดกของชาติสืบไป
2. ศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ และวิจัยเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากหลักฐาน ที่เป็นโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และวัตถุทางชาติพันธุ์ ผนวกกับการสืบค้นจากเอกสารและตำนานหรือแหล่ง ข้อมูลอื่นๆ และสำหรับเป็นเอกสารอ้างอิงระดับชาติและนานาชาติต่อไป
3. ประสาน สนับสนุนในการสงวนรักษาทรัพย์สินทางวัฒนธรรมของชาติ ตามหลักการอนุรักษ์โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และวัตถุทางชาติพันธุ์ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์กับสำนัก พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
4. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ งานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า วิจัย ต่อสาธารณชน ด้วยสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมรูปแบบต่างๆ
5. ตรวจสอบพิสูจน์ กำหนดอายุสมัยโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและวัตถุทางชาติพันธุ์ที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

ระบบงาน

ภาระของหน่วยงาน แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ฝ่ายวิชาการ มีหน้าที่ รวบรวม จำแนกแยกแยะ จัดทำทะเบียนบันทึกหลักฐานโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุที่พิพิธภัณฑสถานเก็บรวบรวมได้ ตลอดจนศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ วิจัย เนื้อหาเรื่องราวของวัตถุ กำหนดเนื้อหาแนวทางการจัดแสดง ดำเนินการจัดแสดงนิทรรศการ รวมทั้งเสนอผลงานการศึกษาค้นคว้าในรูปแบบต่างๆเช่น บทความ การบรรยาย
2. ฝ่ายบริหาร มีหน้าที่เกี่ยวกับงานสารบรรณ ธุรการ การเงิน บุคลากร รวมทั้งควบคุมดูแล การรักษาความปลอดภัย ภายในพิพิธภัณฑสถาน และรับผิดชอบงานพัสดุ ดูแลด้านครุภัณฑ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ ภายในหน่วยงานพิพิธภัณฑสถาน

ตำแหน่งของนักศึกษาและลักษณะงานของนักศึกษา

นางสาวสุจิตรา เพ็ญเกษม รหัสนักศึกษา 5940303124 ตำแหน่งงาน นักศึกษาสหกิจ

การทำงานของกลุ่มบุคลากรกลุ่มงาน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์ โดยลักษณะงานประกอบไปด้วย งานบริการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์ นำชมพระนารายณ์ราชนิเวศน์ ข่ายตัวเข้าชมพิพิธภัณฑสถาน งานสำนักงานการจัดการเอกสาร เช่น ลงรับหนังสือราชการ เรียบเรียงเอกสาร ตรวจรับหนังสือราชการ การจัดระบบหมวดหมู่หนังสือ งานบริการด้านในพิพิธภัณฑสถานเพื่อประจำห้องและให้ความรู้แก่ผู้เข้าชม

ชื่อและตำแหน่งพนักงานที่ปรึกษา

นางสาวนันทลักษณ์ ศิริมา ตำแหน่ง ภัณฑารักษ์ชำนาญการ

ระยะเวลาการฝึกปฏิบัติงาน

ระยะเวลาฝึกปฏิบัติงาน 16 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 – 6 มีนาคม พ.ศ. 2563